

Filmhuis
Amerongen Leersum
presenteert

Nieuwsbrief 64, november 2009

The Banishment

Beste lezers,

Liefhebbers van de Russische cinema opgelet! (En als u het niet bent, kunt u het nu worden.) Op 2 december vertonen we een topstuk. Het is, na *The Return*, de tweede film van Andrej Zvjagintsev en draagt als titel *The Banishment (2007)* ofwel *Ballingschap*. Hoofdrolspeler Konstantin Lavronenko ontving de prijs voor beste acteur op het festival van Cannes. Het is een lange film van 2,5 uur en daarom beginnen we al om 20.00 uur, maar u zult zich niet vervelen.

Vanaf het begin wordt u door indrukwekkend camerawerk als het ware de film binnengetrokken. Wat we zien is tegelijk ruim en raadselachtig. Er is licht en donker. Een slingerende weg door de natuur, een eenzame auto, industrieterreinen, zomaar een goederentrein. Opeens komen er bakken regen uit de lucht. In de huizen is het rustig én dreigend, tegelijk heel gewoon maar tevens heel ongewoon. Later de landschappen, de wijdsheid en de rust, die strijdig zijn met de verkramping en de spanning op de gezichten en in de gebaren. Zoals de camera mysterie schept zo doet de inhoud van de beelden dat ook. Wat doet die auto? Wie is die man? Wat is er met zijn arm dat hij er zo strak een riem om moet aansnoeren? Waarom is hij gewond? En waarom wil hij absoluut geen dokter? Waarom praten ze zo weinig met elkaar? Leggen zo weinig uit, vragen zo weinig door? Steeds opnieuw komen er momenten in de film voor die niet uitgelegd worden, maar waaruit blijkt dat er een voorgeschiedenis is, die invloed heeft op het verhaal dat nu verteld moet worden. Zo kunnen de activiteiten van

hoofdpersoon Alex en zijn broer het daglicht niet altijd verdragen, maar wat ze precies zijn blijft in nevelen gehuld.

We begrijpen wel dat Alex met zijn vrouw en jonge kinderen op een dag vertrekt naar het oude familiehuis, waar hij al lang niet meer geweest is, om er een tijd door te brengen. Het blijkt een prachtige plek te zijn. Maar als zijn vrouw hem in enkele woorden op de hoogte brengt van een ingrijpende kwestie, komt hij in een groot innerlijk conflict en voor een praktisch dilemma te staan. We zien hem vol ingehouden emotie. Er is een innerlijke vulkaan, maar wanneer en hoe zal de uitbarsting komen? Of komt hij niet? En wat dan? In alle rust verteld en met heel weinig dialoog krijgt het drama Dostojewskiaanse trekken: "Als je wilt doden, dood. Als je wilt vergeven, vergeef dan." Haat en liefde, straf en berouw, stilte en storm, loyaliteit en verraad, dood en leven – alles komt langs. Maar ook het gewone familieleven en spelende kinderen hebben een plek.

Wat treft is dat er geen effectbejag is in de beelden. Er wordt sober en kuis gefilmd, waarbij de camera aanwezig is, maar tevens met wat distantie. Dit maakt het verhaal eerder indringender dan dat het op afstand komt te staan. (Of wordt het wat gekunsteld? Ieder kijkt immers weer anders.)

Een van de inspiratiebronnen voor Zvjagintsev is Ingmar Bergman. We moeten hierbij denken aan de wat zwaarmoedige behandeling van grote levensvragen, het pessimisme over de mogelijkheid van contact tussen man en vrouw en de religieuze symboliek. Maar ik moet, zoals gezegd, ook

denken aan Dostojewski, die de elkaar bestrijdende krachten in de menselijke ziel, of misschien beter: in de Russische ziel, zo diepgaand beschreven heeft. Waar Dostojewski schilderde met woorden doet Zvjagintsev dat met beelden. Recensenten die de eerste film van onze regisseur, *The Return*, ook kenden waren weliswaar in de regel ook onder de indruk van de kracht van deze tweede film, maar vonden tevens dat hij er teveel op lijkt. Dat probleem heb ik niet gehad en ik vermoed de meesten van u ook niet. Daarom durf ik wel als mijn voorspelling uitspreken dat u groot gevaar loopt zeer geboeid te worden door deze film, als u op 2 december tenminste naar onze cinemavoorstelling komt.

We vertonen *The Banishment* in de Stallerij van Herberg Den Rooden Leeuw in Amerongen. Een kaartje kost nog steeds 6 Euro. De zaal is, zoals gewoonlijk, open om 19.30 uur en de film begint **om 20.00 uur**. Kaarten zijn te koop bij de bibliotheken van Amerongen en Leersum, en zolang de voorraad strekt aan de zaal. Reserveren kan ook op tel.nr. 0343-450261 of 0343-451274 of via mail op het e-mail adres:

filmhuis.amerongen@skiam.nl

Weer met vriendelijke groet,

Theo Witkamp